

СТ А Н О В И Щ Е

От: **доц. д-р Мария Енева Бакалова**, УНСС, Катедра „Международни отношения“
Научна специалност 05.11.02 Политология (Международни отношения) [Професионално направление – 3.3 Политически науки (НАЦИД)]

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 1169/04.07.2022 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“.

Относно: дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“ във ЮЗУ.

Научна специалност „Международно право и международни отношения“, професионално направление „Право“, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки
Катедра „Международно право и международни отношения“, Правно-исторически факултет на ЮЗУ

Автор на дисертационния труд: **Виолета Паунковска**

Тема на дисертационния труд: **„Република Северна Македония в процеса на евро атлантическата интеграция“**

Научен ръководител: **доц. д-р Николай Попов**

I. Данни за докторантурата, научната продукция и дейността на кандидата

Виолета Паунковска е зачислена за редовен докторант на обучение, субсидирано от държавата, към катедра „Международно право и международни отношения“ на ЮЗУ в професионално направление 3.6. „Право“ (Заповед №494 от 05.03.2019 г.). Според достъпната ми информация процедурата съответства на националната нормативна уредба и на Вътрешните правила за развитие на академичния състав на ЮЗУ. Приложена е Декларация на докторанта за оригиналност на представения труд. Представена е служебна информация (без приложен доклад) за проверка на дисертационния труд със софтуер за съвпадения, показваща наличие на 9% на сходство със съществуващи текстове.

Дисертационният труд е в обем 274 нестандартни страници (при страница от 26 реда и около 70 знака на ред), в които са разположени увод (в обем от 7 страници), изложение в три глави (в обем от 53, 37 и 150 страници съответно като всяка глава е структурирана в 3 или 4 параграфа), заключение (6 страници), и библиография (144 източника и 99 интернет адреса).

В уводната част е направен опит за контекстуализиране и обосновка на избраната тема, дефинирани са обекта, предмета, целта и задачите на дисертационното изследване, изведена е авторова теза. Няма експлицирани изследователски въпрос и методология, но са посочени – макар и доста схематично и неизчерпателно – изследователски методи. Първата глава разглежда развитието на РСМ от обявяването на независимостта ѝ с акцент върху признаването ѝ от страна на България, конституционното устройство и вътрешната нестабилност след 1991 г. Втората глава е посветена на присъединяването и членството на РСМ в НАТО. Третата глава представя процеса на присъединяване на РСМ към ЕС и предизвикателствата, с които се сблъсква страната в този процес. Последният параграф на терта глава представя и анализира резултатите от проведено анкетно проучване по темата на дисертационното изследване.

Представената автобиография разкрива многогодишна професионална обвързаност на Виолета Паунковска с академичните среди и висшето образование, кулминираща в позицията ѝ

на асистент в Европейския университет в Скопие – към Правния факултет в периода 2014-2020 г., а от 2020 г. насам към Факултета по детективи и криминалистика. Посочени са 12 публикувани доклада, но библиографската информация за всичките публикации е изключително непълна.

II. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция

В дисертацията е направен опит за хронологично представяне на фактологията по развитието на евроатлантическите интеграционни процеси, в които участва РСМ в хода на развитието на държавата от обявяването на независимостта ѝ до 2021 г. Представени са (в някои случаи с елементи на анализ) национални и европейски документи, релевантни към проблематиката на изследването. Специално внимание е обърнато на двустранните отношения на РСМ с Гърция и България в контекста на развитието на евроатлантическа интеграция на държавата. Специфична част от дисертационното изследване е провеждането и представянето на резултатите от социологическо прочване/анкета по въпросите за интеграцията на РСМ в ЕС. Постигнатите в дисертационното изследване научни резултати могат да се отнесат с известна условност към категорията „обогащане на съществуващи знания“, но не е възможно да се оценят еднозначно положително предвид направените в т. III критични бележки

В автореферата се претендира за пет приноса на дисертационното изследване, от които приемам за частично защитим само първия. Дори и при него връзката между евроинтеграционните процеси на РСМ и устойчивото развитие и благосъстоянието на гражданите не е еднозначно изведена; положителното въздействие на тези процеси върху Балканите и ЕС не е разгледано в дисертационния труд. Втората позиция не е формулирана като принос и не може да бъде приета за такъв. При третата позиция, където не е ясно за какъв сравнителен анализ става въпрос (какво с какво е сравнявано), не може да става въпрос за принос. Сравнителният анализ е изследователски метод и представянето му не представлява само по себе си принос на дадено изследване. По аналогичен начин правенето на заключения (четвъртата претенция за принос) е естествена част от всяко изследване и не може да бъде посочено като принос; приносни биха могли да бъдат заключения по същество, но не и когато става въпрос за заключения от анализ на анкетно проучване (още повече, че то представлява непредставителна „моментна снимка“ на позиции и възприятия по дадени въпроси). По отношение на петата претенция за принос: потвърждаването на дадена теза, както и извеждането на прогностични условности – и като формулировки, и по същество – също не представляват и не могат да бъдат приети за приноси.

III. Критични бележки и препоръки

На първо място трябва да се посочи, че изследователският проект на дисертационното изследване, така както е представен в увода, е не добре развит и като цяло неясен и проблематичен. Показателен в този смисъл е и прекалено малкият обем на увода – едва 6 страници. Липсва представяне на състоянието на изследванията по разглеждания въпрос, с което да се обоснове актуалността и значимостта на темата, както и значимостта на дисертационното изследване от теоретична и практическа гледна точка (т.е. каква е научната новост в това изследване и с какво то допринася към съществуващия обем знания и разбираня по изследваната тема). На лице е известно разминаване между обекта, предмета целта на изследването, тезата е дефинирана прекалено общо. Не е изведена изследователска методология, която да е логически обвързана с предмета, целите и задачите на изследването; трите посочени метода са непълно и неясно описани, на места с откровен *non sense* (напр. „Анализът на съдържанието [Кое съдържание? Съдържание на какво?] се характеризира като изследователски метод, който ще има симво-

личното значение на посланията относно стремежите на Р.С. Македония на пътя към ЕС и НАТО“; не е ясно какво с какво се сравнява и прочее); не е аргументирано и защитено използването на анкетно проучване при така формулираните предмет и обект на изследване (а също и предвид характера на докторската програма, в рамките на която е разработена дисертацията).

Не добре разработения изследователски проект рефлектира и върху структурата на дисертационното изследване, която се характеризира с определени слабости. От една страна прави впечатление значителния дисбаланс в обема на отделните глави (52, 35 и 150 страници съответно). Същевременно в отделните глави има нерелевантни части и текстове, които нямат връзка и отношение към тематиката на отделните параграфи, така както е обозначена в заглавията им (напр. стр. 13-14, 17, 30, 34, 67-73, 102-122, 137, 195 и др.), на много места в текста липсват логически връзки, което прави текста неясен и противоречив, а изложението хаотично (стр. 18, 21-22, 27, 29, 129, 139 и др.), срещат се доста хронологически „прескоци“ напред-назад във времето (ССА от 2001 г. и членството в Съвета на Европа от 1995 са след Стратегическия план от 2020-2022 – вж. стр. 149, 164 и 165стр.), както и повторения (стр. 130-135 повтарят части от първа глава).

По отношение на стила и използвания понятиен апарат текстът демонстрира определени дефицити и не се отличава с грамотно и на добро равнище използване на българския език. Има много неясни изречения и дори цели абзаци (напр. „*За нас в хуманистичния период това е мъчение от възможността за истинска несигурност и абсолютната сигурност, с която Хънтингтън начерта картата на Европа напълно хладнокръвно*“ /стр. 102/; „*Промяната на името поради мултиетническият характер на страната е напълно ненаучно и неустойчиво да се говори за някакъв вид хомогенизация само на един народ на Балканите. Също така, на Балкан, нито гърците, които да са хомогенни по състав и произход, което означава, че те не могат да избират и искат нещо чуждо*“ /стр. 139/). Стилът и езикът на дисертацията са повлияни от това на какъв език е съответният използван източник.

Източниците и начина, по който са използвани, също дават основание за критични бележки. Вълните на разширяване на ЕС и НАТО след края на Студената война фокусираха изследователско и аналитично внимание върху различни аспекти на евроатлантическите интеграционни процеси и това доведе до натрупването на голям обем научна литература по тази проблематика – както изследвания на конкретни случаи, така и сравнителни изследвания и по-концептуално-теоретични трудове. Поради това прегледът на литературата по въпросите на евро(атлантическата) интеграция също се превръща в предизвикателство, на което Виолета Пунковска не съумява да отговори. Не са разгледани и посочени, например, изследвания на условността (*conditionality*) като инструмент на ЕС при преговори с аспириращи кандидати, а тези изследвания са изключително релевантни на темата на дисертационния труд. За сметка на това има цитирани магистърски тези на студенти от македонски университети, което не разкрива познаване на литературата по проблематиката на изследването. Показателни за последното са некоректни вторични позовавания като напр. определението на Ърнест Хаас за интеграция, което е представено като цитат по Ванковска (стр. 126). Много сериозен проблем с източниците е това, че за половината от заглавия в библиографията (70 от 144) няма препратки в текста, а се появяват за пръв и единствен път в списъка в края на текста. Нещо повече – част от тези източници са абсолютно нерелевантни на темата на дисертационното изследване (напр. заглавията за ранно предупреждаване или предотвратяване/разрешаване на конфликти, сигурност и европейска сигурност, организирана престъпност и други). Създава се впечатление за механично заимствана библиография от някакъв друг научен текст. На този фон некоректното и непълно представяне на библиографската информация за част от източниците, както е в дисертацията, изглежда едва ли не приемливо.

Не на последно място трябва да се спомене, че от представените четири публикации само една има връзка с темата на дисертационното изследване.

IV. Заключение

В заключение и като следствие на гореизложеното, считам, че представеният дисертационен труд не покрива минималните национални изисквания и не дава основания за присъждане на ОНС «доктор» на Вилета Паунковска. Представения текст има нужда от доработване и прецизиране, за да може в нормативно установения срок доторантът да се яви на защита и да се представи успешно.

Дата: 28.08.2022 г.

Член на журито:
доц. д-р Мария Бакалова

(Подпис)

OPINION

By: *assoc. prof. Maria Bakalova, PhD*, UNWE, Department of International Relations
Scientific area 05.11.02 Politology (International relation) [Professional track – 3.3 Political sciences (NACID)]

Justification: member of the scientific jury for the defence of the dissertation according to the Order № 1169/04.07.2022 of the Rector of the SWU “Neofit Rilski”

Regarding: doctoral thesis for **awarding the educational and scientific degree “Doctor”** at the SWU Scientific area “International Law and International Relations”, professional track “Law Studies”, Area of higher education 3. “Social, economic and law sciences”
Department of International Law and International Relations, Faculty of Law and History at the SWU

Author of the dissertation thesis: *Violeta Paunkovska*

Topic of the dissertation thesis: *“The Republic of North Macedonian the Process of Euro-Atlantic Integration”*

Supervisor: *assoc. prof. Nikolai Popov, PhD*

I. Information about the applicant’s doctoral studies, publication and activities

Violeta Paunkovska is enrolled as a full-time doctoral student of state-subsidized doctoral program at the Department of International Law and International Relations of the South West University in professional track 3.6. "Law" (Order No. 494 of 05.03.2019). According to the information available to me, the procedure corresponds to the national regulations and SWU Internal Rules for the Development of the Academic Staff. A Declaration by the doctoral student on the originality of the presented doctoral thesis has been sent to the members of the Jury. The dissertation was also checked for plagiarism with a specialized software, and the report reveal 9% similarity to existing texts.

The dissertation consists of 274 non-standard pages (with a page of 26 lines and about 70 characters per line) and is structured in an introduction (7 pages long), an exposition in three chapters (53, 37 and 150 pages respectively where each chapter is divided into 3 or 4 paragraphs), a conclusion (6 pages), and a bibliography list (144 sources and 99 Internet addresses).

In the introduction, an attempt is made to contextualize and justify the chosen topic, the object, subject, purpose and tasks of the dissertation research are defined and the author's thesis is presented. There is no explicitly formulated research question and methodology, but some research methods are suggested, albeit rather schematically and not exhaustively. The first chapter examines the development of the RNM since its independence with an emphasis on its recognition by Bulgaria, the constitutional frame and the internal instability after 1991. The second chapter is devoted to the accession and membership of the RNM in NATO. The third chapter presents the process of integrating the RNM to the EU and the challenges the country faces in this process. The last paragraph of the third chapter presents and analyzes the results of a survey conducted on the topic of the dissertation research.

The presented CV reveals Violeta Paunkovska's many years of professional commitment to academia and higher education, culminating in her position as an assistant professor at the European University in Skopje at the Faculty of Law in the period 2014-2020, and since 2020 at the Faculty of De-

tectives and forensics. There are 12 published reports listed in the CV, however bibliographic information for all publications is extremely incomplete.

II. Evaluation of the scientific and practical results and contributions of the dissertation

In the dissertation, an attempt is made to chronologically present the facts on the development of the Euro-Atlantic integration processes in which the RNM participated throughout the state development since the declaration of its independence until 2021. National and European documents are presented (in some cases with elements of analysis) relevant to the research problem. Special attention is paid to the bilateral relations of the RNM with Greece and Bulgaria in the context of the development of the country's Euro-Atlantic integration. A specific part of the dissertation is related to the conduct and presentation of the results of a sociological survey on the issues of the integration of the RNM in the EU. The scientific results achieved in the dissertation can be attributed (with some reservations) to the category "enrichment of existing knowledge", but it is not possible to evaluate them unequivocally positively given the critical remarks made in III.

In the dissertation abstract five contributions of the dissertation are claimed, of which I accept only the first one as partially defensible. "Partially", because the connection between the European integration processes of the RNM and the sustainable development and well-being of the citizens is not unequivocally deduced; the positive impact of these processes on the Balkans and the EU is not considered in the dissertation. The second position is not formulated as a contribution and cannot be accepted as such. In the third position, where it is not clear what kind of comparative analysis is involved (what is compared with what), it cannot be considered a contribution. Comparative analysis is a research method and its presentation does not in itself constitute a contribution of a given study. Similarly, drawing conclusions (the fourth claim for contribution) is a natural part of any research and cannot be listed as a contribution; conclusions could be helpful foundation for formulating contributions, but not when it comes to conclusions from survey analysis (especially since it is not representative and is just a "snapshot" of positions and perceptions on given issues). Regarding the fifth claim for contribution: the confirmation of a given thesis, as well as the drawing of prognoses – both as formulations and in its substance – also do not constitute and cannot be accepted as contributions.

III. Critical notes and recommendations

First of all, it should be pointed out that the research project of the dissertation study, as presented in the introduction, is not well developed and is generally unclear and problematic. Indicatively, the introduction is only 6 pages long. There is a lack of presentation of the state of research on the subject under consideration (*state of the art*), with which to justify the timeliness and significance of the topic, as well as the significance of the dissertation research from a theoretical and practical point of view (i.e. what is the scientific novelty of this research and how does it contribute to the existing volume of knowledge and understanding on the researched topic). There is some discrepancy between the object, the subject, and the research goal, while the author's claim is defined too generally. No research methodology that would be logically linked to the subject, goals and tasks of the research has been explicated; the three stated methods are incompletely and vaguely described, in places with frank non sense (eg "Content analysis [Which content? Content of what?] is characterized as a research method, which will have the symbolic meaning of the messages regarding the aspirations of R.N. Macedonia on the road to the EU and NATO"; it is not clear what is compared to what, etc.); the use of a survey for the subject and object of research formulated in this way is not justified and defended (not least because of the nature of the doctoral program within which the dissertation was developed).

The poorly developed research project also reflects on the structure of the dissertation, which is characterized by a number of weaknesses. On the one hand, the significant imbalance in the volume of individual chapters (52, 35 and 150 pages respectively) is striking. At the same time, in the individual

chapters there are irrelevant parts and texts that have no connection and relation to the topic of the individual paragraphs, as indicated in their titles (e.g. pp. 13-14, 17, 30, 34, 67-73, 102-122, 137, 195, etc.), many places in the text lack logical connections, which makes the text unclear and contradictory, and the exposition chaotic (see pp. 18, 21-22, 27, 29, 129, 139, etc.), there are quite a few chronological "leaps" back and forth in time (the SAA from 2001 and the membership of the Council of Europe from 1995 are after the Strategic plan from 2020-2022 - see pages 149, 164 and 165 pages), as well as repetitions (pages 130-135 repeat parts of the first chapter).

Regarding the style and the used conceptual apparatus, the text demonstrates certain deficiencies and is not distinguished by a competent and good level of use of the Bulgarian language. There are many unclear sentences and even entire paragraphs (eg *"For us in the humanistic period, it is a torture of the possibility of real uncertainty and the absolute certainty with which Huntington drew the map of Europe completely cold-blooded"* /p. 102/; *"The name change due to the multi-ethnic nature of the country is completely unscientific and unsustainable to talk about some kind of homogenization of only one people in the Balkans. Also, in the Balkans, neither the Greeks, who are homogeneous in composition and origin, which means that they cannot choose and want something foreign"* /p. 139/). The style and language of the dissertation is influenced by the language of the relevant source used.

The sources and the way in which they are used also invite critical remarks. The waves of EU and NATO expansion after the end of the Cold War focused research and analytical attention on various aspects of Euro-Atlantic integration processes, and this led to the accumulation of a large volume of scholarly literature on this issue – both case studies, as well as comparative studies and more conceptual-theoretical works. Therefore, the review of the literature on the issues of Euro(Atlantic) integration also becomes a challenge that Violeta Paunkovska is unable to answer. For example, studies of conditionality as a tool of the EU in negotiations with aspiring candidates have not been considered and indicated, and these studies are extremely relevant to the topic of the dissertation. On the other hand, master's theses of students from Macedonian universities are cited, which does not reveal knowledge of the literature on the issues of the research. Indicative of the latter are incorrect secondary references such as Ernest Haas's definition of integration, which is presented as a quote from Vankovska (p. 126). A very serious problem with the sources is that for half of the titles in the bibliography (70 out of 144) there are no references in the text, but they appear for the first and only time in the list at the end of the text. Moreover, some of these sources are completely irrelevant to the topic of the dissertation research (eg the headings of early warning or conflict prevention/resolution, security and European security, organized crime and others). One gets the impression of a mechanically borrowed bibliography from some other scientific text. Against this background, the incorrect and incomplete representation of the bibliographic information for some of the sources, as it is in the dissertation, seems hardly acceptable.

Last but not least, it should be mentioned that of the four publications presented, only one is related to the topic of the dissertation research.

IV. Conclusion

In conclusion and building on the so far presented arguments, I believe that the submitted dissertation does not meet the minimum national requirements and does not provide grounds for awarding Violeta Paunkovska with the Educational and scientific degree "Doctor". The presented text needs to be edited and refined so that the doctoral student could defend it successfully within the legally established deadline.

28.08.2022

Jury member:
assoc. orif. Maria Bakalova